

معاونت پژوهش، برنامه‌ریزی و سنجش مهارت

دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی

استاندارد آموزش شایستگی

ساجیم بافی

گروه شغلی

صنایع دستی (بافت)

کد ملی آموزش شایستگی

۷	۳	۱	۸	۲	۰	۷	۵	۰	۰	۰	۰	۵	۱
ISCO-08				سطح مهارت	شناسه گروه			شناسه شغل			شناسه شایستگی		نسخه

تاریخ تدوین استاندارد: ۱۳۹۹/۱۰/۱

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب استاندارد : دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی

کد ملی شناسایی آموزش شایستگی : ۷۳۱۸۲۰۷۵۰۰۰۰۰۵۱

اعضاء کارگروه برنامه‌ریزی درسی : صنایع دستی (بافت)

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تخصصی	شغل و سمت	سابقه کار
۱	فاطمه کاوسی	کاردانی	فرش	مربی آموزشگاه آزاد	۳۷ سال
	عاطفه شعبانی	دکترا	جغرافیای روستایی	کارشناس میراث فرهنگی استان مازندران	۱۵ سال
۳	سینا کاوسی	کارشناسی ارشد	مهندسی صنایع	مدرس آموزشگاه زبان	۲ سال
۴	کامیار کاوسی	کارشناسی ارشد	مدیریت اجرایی	کارشناس استاندارد	۱۰ سال
۵	سمیه کاوسی	کارشناسی ارشد	مدیریت اجرایی	مربی آموزشگاه آزاد	۵ سال
۶	منامنتظری هدشی	کارشناسی ارشد	مرمت اشیاء فرهنگی و تاریخی	دبیر کارگروه برنامه‌ریزی درسی صنایع دستی (بافت)	۱۴ سال

کلیه حقوق مادی و معنوی این استاندارد متعلق به سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور بوده و هرگونه سوء استفاده مادی و معنوی از آن موجب پیگرد قانونی است.

آدرس: دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی
تهران، خیابان آزادی، نبش خیابان خوش جنوبی، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور
دورنگار ۶۶۵۸۳۶۵۸
تلفن ۶۶۵۸۳۶۲۸
آدرس الکترونیکی : rpc@irantvto.ir

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی‌ها و توانمندی‌های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه‌ای نیز گفته می‌شود.

استاندارد آموزش :

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی‌های موجود در استاندارد شغل.

نام یک شغل :

به مجموعه‌ای از وظایف و توانمندی‌های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می‌رود اطلاق می‌شود.

شرح شغل :

بیانیه‌ای شامل مهم‌ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی، مسئولیت‌ها، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل.

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی.

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی‌ها و توانایی‌هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می‌رود.

کارورزی:

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می‌گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود. (مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می‌آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی‌گردد.)

ارزشیابی :

فرآیند جمع‌آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر، که شامل سه بخش عملی، کتبی عملی و اخلاق حرفه‌ای خواهد بود.

صلاحیت حرفه‌ای مربیان :

حداقل توانمندی‌های آموزشی و حرفه‌ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می‌رود.

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط‌ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد.

دانش :

حداقل مجموعه‌ای از معلومات نظری و توانمندی‌های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی که می‌تواند شامل علوم پایه (ریاضی، فیزیک، شیمی، زیست شناسی)، تکنولوژی و زبان فنی باشد.

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی. معمولاً به مهارت‌های عملی ارجاع می‌شود.

نگرش :

مجموعه‌ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت‌های غیر فنی و اخلاق حرفه‌ای می‌باشد.

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می‌شود.

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شایستگی:	
ساجیم بافی	
شرح استاندارد آموزش شایستگی :	
ساجیم بافی یکی از شایستگی های مربوط به صنایع دستی (بافت) است که شامل کارهای آماده سازی مواد اولیه و دستگاه نخ ریزی، چله کشی ساجیم، انتقال نخ چله بر روی دستگاه، بافت ساجیم ، پرداخت و تکمیل نهایی کار می باشد و در ضمن این شایستگی با مشاغل گلیم باف و جاجیم باف در ارتباط است.	
ویژگی های کارآموز ورودی :	
حداقل میزان تحصیلات : پایان دوره اول متوسطه (پایان دوره راهنمایی)	
حداقل توانایی جسمی و ذهنی : سلامت کامل جسمی و ذهنی	
مهارت های پیش نیاز : ندارد	
طول دوره آموزش :	
طول دوره آموزش	: ۱۱۰ ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۲۰ ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۹۰ ساعت
- زمان کارورزی	: - ساعت
- زمان پروژه	: - ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)	
- کتبی :	۲۵٪
- عملی :	۶۵٪
- اخلاق حرفه ای :	۱۰٪
صلاحیت های حرفه ای مربیان :	
-فوق دیپلم صنایع دستی با ۴سال سابقه کار مرتبط	
-دیپلم با ۵ سال سابقه کار مرتبط	

* تعریف دقیق استاندارد(اصطلاحی) :

ساجیم، جزو بافت داری محسوب می شود و نوعی بافت است که تار و پود آن تماماً از پشم و چله کشی آن با دستگاه جهت مصارفی مانند روانداز و روفرشی، روتختی، سرویس عروس، پرده، کوسن، رومیزی، سجاده، انواع کیف و آویز بافته می شود. این نوع بافت با دستگاه دو وردی در روستاهای شهرستان کلاردشت منجمله شکرکوه بافته می شود.

* اصطلاح انگلیسی استاندارد(اصطلاحات مشابه جهانی) :

Sachim Weaving

* مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد :

- گلیم باف
- جاجیم باف

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :

- الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب طبق سند و مرجع
- ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت طبق سند و مرجع
- ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور طبق سند و مرجع
- د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شایستگی

- کارها

ساعت آموزش			ردیف	عناوین
جمع	عملی	نظری		
۲۵	۲۰	۵	۱	آماده سازی مواد اولیه و دستگاه نخ ریزی
۴۸	۴۲	۶	۲	چله کشی ساچیم
۱۲	۱۰	۲	۳	انتقال نخ چله بر روی دستگاه
۱۳	۱۰	۳	۴	بافت ساچیم
۱۲	۸	۴	۵	پرداخت و تکمیل نهایی کار
۱۱۰	۹۰	۲۰	جمع ساعات	

	زمان آموزش			عنوان : آماده سازی مواد اولیه و دستگاه نخ ریسی
	نظری	عملی	جمع	
	۵	۲۰	۲۵	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
پشم شماره ۵ دولا ابزار نخ ریسی (دوک، سر دوک و چرخ) روپوش ماسک				دانش:
				- الیاف چله و پود مصرفی (پشم بهاره) و خواص آن
				- اجزای تشکیل دهنده دستگاه نخ ریسی
				- نحوه آماده سازی نخ چله و پود
				- نحوه حلاجی پشم
				- نحوه رنگرزی پشم
				- نحوه استفاده از دستگاه نخ ریسی (تاباندن و رسیدن)
				مهارت:
				- آماده کردن پشم
				- حلاجی پشم
				- رنگرزی پشم
				- کار با دستگاه نخ ریسی
				- دولا کردن نخ یک لای پشم
				نگرش:
				- رعایت اخلاق حرفه ای - صرفه جویی در مواد مصرفی، انرژی و زمان
			ایمنی و بهداشت:	
			- رعایت اصول ارگونومی هنگام کار - رعایت بهداشت فردی و عمومی هنگام کار - استفاده از وسایل حفاظت فردی (روپوش و ماسک)	
			توجهات زیست محیطی : - تفکیک مناسب پسماند و دفع صحیح آن	

	زمان آموزش			عنوان : چله کشی ساچیم
	جمع	عملی	نظری	
	۴۸	۴۲	۶	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
نخ پشم تاییده شده دولا دستگاه چله کشی متر ماسک روپوش مداد رنگی کاغذ شطرنجی				دانش:
				-ابعاد استاندارد ساچیم و رابطه ضخامت نخ با مترآژ ساچیم
				-نحوه چله کشی ساچیم
				-نحوه آماده سازی وردها توسط چارچوب و رد کردن چله ها از داخل وردها و شاننه
				-نحوه جمع کردن چله ها و بستن آنها به نورد بالا
				مهارت:
				-انجام چله کشی با توجه به مترآژ و میزان نخ چله رنگی
				-رد کردن چله ها از داخل شاننه و وردها
				-جمع کردن چله ها و بستن آن ها به نورد بالا
				نگرش:
				-رعایت اخلاق حرفه ای
				-صرفه جویی درمواد مصرفی، انرژی و زمان
				ایمنی و بهداشت:
			-رعایت اصول ارگونومی هنگام کار	
			-رعایت بهداشت فردی و عمومی هنگام کار	
			-استفاده ازوسایل حفاظت فردی(روپوش و ماسک)	
			توجهات زیست محیطی :	
			-تفکیک مناسب پسماند و دفع صحیح آن	

	زمان آموزش			عنوان : انتقال نخ چله بر روی دستگاه
	جمع	عملی	نظری	
	۱۲	۱۰	۲	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
دستگاه کرچال یا پاچال (نورد بالا، نورد پایین ، ورد، شانه، ماکو، ماسوره و قرقره) نخ چله ماسک روپوش				دانش :
				-اجزای تشکیل دهنده دستگاه پاچال یا کرچال شامل (نورد بالا و نورد پایین، ورد، شانه، قرقره، ماکو و ماسوره و چوب هایی که لابه لای چله گذاشته می شود.)
				-نحوه نصب دستگاه کرچال یا پاچال
				-نحوه انتقال نخ چله بر روی دستگاه
				مهارت :
				-نصب دستگاه کرچال یا پاچال
				-بررسی عملکرد دستگاه کرچال یا پاچال
				-انتقال نخ چله بر روی دستگاه
				نگرش:
				-رعایت اخلاق حرفه ای -صرفه جویی درمواد مصرفی، انرژی و زمان
				ایمنی و بهداشت :
				-رعایت اصول ارگونومی هنگام کار -رعایت بهداشت فردی و عمومی هنگام کار -استفاده از وسایل حفاظت فردی(روپوش و ماسک)
				توجهات زیست محیطی :
			-تفکیک مناسب پسماند و دفع صحیح آن	

	زمان آموزش			عنوان : بافت ساچیم
	جمع	عملی	نظری	
	۱۳	۱۰	۳	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
دستگاه پاچال یا کرچال پشم شماره ۵ دو لا قیچی چهارپایه روپوش ماسک				دانش :
				- نحوه رفع عیوب چله کشی قبل از بافت
				- نحوه اضافه کردن نخ چله به چله کشی
				- نحوه رد کردن پود از لا به لای چله ها و نخ های رنگی جهت طرح
				- نحوه پایین کشی و پیچاندن ساچیم بافته شده به نورد پایین
				مهارت:
				- رفع عیوب چله کشی قبل از بافت
				- اضافه کردن نخ چله به چله کشی
				- رد کردن پود از لابه لای چله ها و نخ های رنگی
				- پایین کشی و پیچاندن ساچیم بافته شده به نورد پایین
				نگرش:
				- رعایت اخلاق حرفه ای
				- صرفه جویی درمواد مصرفی، انرژی و زمان
				ایمنی و بهداشت :
			- رعایت اصول ارگونومی هنگام کار	
			- رعایت بهداشت فردی و عمومی هنگام کار	
			- استفاده ازوسایل حفاظت فردی(روپوش و ماسک)	
			توجهات زیست محیطی :	
			- تفکیک مناسب پسماند و دفع صحیح آن	

	زمان آموزش			عنوان : پرداخت و تکمیل نهایی کار
	جمع	عملی	نظری	
	۱۲	۸	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
سوزن لحاف دوزی				دانش :
قیچی				- نحوه بریدن ریشه های ساچیم از روی دستگاه
متر				- نحوه پرسوزی ساچیم جهت جلوگیری از بید
دستگاه پرسوزی				- نحوه اتصال و لبه دوزی ساچیم
روپوش				- نحوه انبار و نگهداری ساچیم بافته شده
ماسک				مهارت:
				- بریدن ریشه های ساچیم از روی دستگاه
				- پرسوزی روی ساچیم جهت جلوگیری از بید
				- اتصال و لبه دوزی ساچیم
				- انبار و نگهداری ساچیم بافته شده
				نگرش:
				- رعایت اخلاق حرفه ای
				- صرفه جویی درمواد مصرفی، انرژی و زمان
				ایمنی و بهداشت :
				- رعایت اصول ارگونومی هنگام کار
				- رعایت بهداشت فردی و عمومی هنگام کار
				- استفاده ازوسایل حفاظت فردی(روپوش و ماسک)
				توجهات زیست محیطی :
				- تفکیک مناسب پسماند و دفع صحیح آن

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	میز کار	۱۰۰*200cm	۱ عدد	
۲	صندلی کارآموز	متحرک با ارتفاع قابل تغییر	۱۵ عدد	
۳	تخته وایت برد	۷۰*100cm	۱ عدد	
۴	طرح	ستی	۱۵ عدد	
۵	رایانه	با تمام متعلقات	۱ دستگاه	
۶	کپسول آتش نشانی	پودر خشک شش کیلویی	۱ دستگاه	
۷	جعبه کمکهای اولیه	سری کامل تجهیزات	۱ جعبه	
۸	میز مربی	چوبی یا فلزی	۱ عدد	
۹	صندلی مربی	چرمی (چرخ داروگردان)	۱ عدد	
۱۰	میز رایانه	متناسب با رایانه	۱ عدد	
۱۱	چهار پایه	پلاستیکی	۵ عدد	
۱۲	دستگاه ساچم	فلزی یا چوبی	۴ دستگاه	
۱۳	دستگاه پرسوزی	آهنی	۱ دستگاه	
۱۴	دستگاه چله کشی	چوبی	۱ دستگاه	

توجه :

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود.

- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	نخ چله	پشم شماره ۵ دولا	۲۰ کیلو گرم	
۳	نخ پود	پشم شماره ۵ دولا	۱۰ کیلوگرم	
۴	کاغذ	شطرنجی	۱۵ برگ	
۵	روپوش	نخی	۱ دست	
۶	ماسک دهان	یکبار مصرف	۱ عدد	
۷	سوزن	لحاف دوزی	۱ عدد	
۸	تخته پاک کن	وایت برد	۱ عدد	
۹	ماژیک	وایت برد	۲ عدد	
۱۰	مداد رنگی	۱۲ رنگ	۳ جعبه	

توجه :

- مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود.

- برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	قیچی	قالی بافی (لبه دارفاری)	۵ عدد	
۲	متر	فلزی ۵ متری	۱ عدد	
۳	چکش	فلزی	۵ عدد	
۴	ابزارنخ ریسی	دوک، سردوک و چرخ	ازهر کدام ۱۵ عدد	

توجه :

- ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود.